

Barn- och utbildningsnämnden

§ 3

Motionssvar – policy för modersmålsundervisning i Ekerö kommun (BUN21/109)

Beslut

Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen är behandlad.

Reservationer

Johan Hammarström (S), Iren Bakkerud (MP), Desirée Björk (Ö) och Beatrice Rugland Timgren (SD) reserverar sig.

Iren Bakkerud (MP) inkommer med en skriftlig reservation.

Yrkanden

Ordföranden Sivert Åkerljung (KD) yrkar enligt liggande förslag.

Johan Hammarström (S) yrkar att motionen avslås.

Propositionsordning

Ordföranden Sivert Åkerljung (KD) ställer yrkandena under proposition.

Omröstning

Omröstning begärs och ska genomföras.

Omröstningsproposition

Den som yrkar motionen som behandlad svarar ja.

Den som yrkar att motionen ska avslås svarar nej.

Omröstningsresultat

6 ledamöter röstar Ja, 6 röstar Nej.

Sammanfattning

Sverigedemokraterna i Kommunfullmäktige har i en motion föreslagit att Barn- och utbildningsförvaltningen skapar en tydlig policy innehållande riktlinjer för modersmålsundervisningen i Ekerö kommun. Policyn bör särskilt beakta ett antal punkter med förslag på utformning och reglering av hur Ekerö kommun arbetar med modersmålsundervisning.

Barn- och utbildningsnämnden

Beslutsunderlag

- §65 KSau Motion – policy för modersmålsundervisning i Ekerö kommun KF 2021-04-20 (SD)(145098) (0)_TMP
- Motion om policy för modersmålsundervisning i Ekerö kommun KF 2021-04-20 (SD)(141948) (0)_TMP
- Motionssvar - policy för modersmålsundervisning i Ekerö kommun

Expedieras till

Kommunfullmäktige
Barn- och utbildningsförvaltningen

Paragrafen är justerad.

Barn- och utbildningsnämnden

Voteringslista: § 3

Ärende: Motionssvar – policy för modersmålsundervisning i Ekerö kommun, BUN21/109

Voteringslist(or)

Motionssvar – policy för modersmålsundervisning i Ekerö kommun, BUN21/109

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
<i>Maria Mikkonen (M), ledamot</i>	X		
<i>Camilla Wallhed (M), ledamot</i>	X		
<i>Lilia Kouzmina (M), ledamot</i>	X		
<i>Ingegerd Ekström (M), ledamot</i>	X		
<i>Emma Solnestam Lövenstad (C), vice ordförande</i>	X		
<i>Sivert Åkerljung (KD), ordförande</i>	X		
<i>Johan Hammarström (S), 2:e vice ordförande</i>		X	
<i>Sten Svensson (S), ledamot</i>		X	
<i>Anette de Ron (S), ledamot</i>		X	
<i>Iren Bakkerud (MP), ledamot</i>		X	
<i>Beatrice Rugland Timgren (SD), ledamot</i>			X
<i>Jenny Hamann (S), ersättare</i>		X	
<i>Desirée Björk (Ö), ersättare</i>		X	
Resultat	6	6	1

2022-01-25

Policy för modersmålsundervisning i Ekerö kommun

Dnr BUN21/109

Reservation

Miljöpartiet de gröna yrkar på avslag till motionen om policy för modersmålsundervisning i Ekerö kommun, och vi reserverar oss till att motionen anses behandlad.

Vi reserverar för beslutet att motionen anses behandlad när enbart en av tolv att-satser är besvarade. Det är anmärkningsvärt att motionsvaret inte ens nämner motionens falska påståenden om att modersmålsundervisning är en verkningslös metod i att stödja elever i deras utbildning när den samlade vetenskapen säger motsatsen. Falska påståenden av detta slag bör bemötas och dementeras så de inte får fäste. Det må vara så att det inte i första hand är politikernas jobb att läsa långa forskningsrapporter men låt då de som arbetar dagligen med ämnet stå för expertisen och luta er mot kunskapen som finns bland tjänstemännen.

Vi reserverar oss även emot skrivelsen i motionsvaret om att förvaltningen inte har sett ett behov av att skriva en policy men ser inget hinder för att göra det ändå. Det är inget skäl för att utföra ett arbete. Tydliga riktlinjer för modersmålsundervisning finns centralt och regleras av skollagen, det bör vara tillräckligt med riktlinjer. Anser förvaltningen att riktlinjer behövs ändå så bör Ekeröalliansen ge instruktioner om det utan att blanda in Sverigedemokraternas motion i detta arbete. Vi vänder oss starkt mot en motion som under intentionen att spara en kommun med överskott flera år på rad för utgifter påtalar att ensamkommande barn *inte* ska få någon modersmålsundervisning för att de inte har en vårdnadshavare att prata sitt modersmål med. Desto viktigare säger vi att människor i denna situation får någon att prata sitt modersmål med när de annars inte skulle ha någon alls. Vi vänder oss vidare starkt emot kravet på språktest när det enbart ska användas som en bedömning för att få modersmålsundervisning och inte som en del av det pedagogiska arbetet. Det finns omfattande forskning i Sverige och i andra länder som visar att modersmålsundervisning förbättrar ordförrådet på modersmål och på svenska samt skolresultatet i sin helhet. Känslan av trygghet i skolan är lika viktig som skolresultat samt elevernas möjlighet att utveckla en harmonisk, flerspråkig och flerkulturell identitet. Elever borde med andra ord aldrig välja mellan svenska och modersmål utan utvecklingen av det ena inverkar positivt på utvecklingen av det andra. Över hundra källor på att modersmålsundervisningens positiva verkan finns bland annat i SOU 2019:18.

En motion av detta slag bör alltid avslås.

För Miljöpartiet de gröna i Ekerö
Iren Bakkerud

Per Lidman och
Anders Rosenquist af Åkershult

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 65

Motion – policy för modersmålsundervisning i Ekerö kommun KF 2021-04-20 (SD) (KS21/97)

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott remitterar motionen till barn- och utbildningsnämnden för beredning.

Beslutsunderlag

- Motion - policy för modersmålsundervisning i Eker kommun KF 2021-04-20 (SD)

Paragrafen är justerad.

Motion om att Ekerö kommun tar fram en policy med riktlinjer kring erbjudande av modersmålsundervisning

Sverigedemokraterna Ekerö har inga invändningar mot att skolelever studerar sina föräldrars modersmål utanför ordinarie skoltid. Vi vill dock, inom ramen för det lagstadgade, av kostnadsskäl nedprioritera kommunalt finansierad modersmålsundervisning.

Minoritetsspråk ska i kraft av sin särskilda status, inte omfattas av några inskränkningar.

Det går idag inte att finna något entydigt vetenskapligt underlag för att modersmålsundervisning skulle stärka elevens prestationer i andra ämnen. En dansk undersökning visar tvärtom på precis det motsatta, nämligen att modersmålsundervisning är en verkningslös metod i att stödja elever i deras utbildning. Vi förespråkar därför att praxis för modersmålsundervisning i Ekerö kommun stramas upp i enlighet med gällande lag och föreskrift.

I skollagen 10 kap fastslås att:

Modersmålsundervisning 7§ En elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i detta språk om:

1. språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet, och
2. eleven har grundläggande (goda för gymnasiet) kunskaper i språket.

Modersmålsundervisning i ett nationellt minoritetsspråk ska erbjudas även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om modersmålsundervisning. Sådana föreskrifter får innebära att modersmålsundervisning ska erbjudas i ett språk bara om ett visst antal elever önskar sådan undervisning i det språket.

Skolverkets rekommendationer i enlighet med skollagen:

- Bedömning och betygsättning **sker på samma sätt som i övriga ämnen**. Elevens visade kunskaper och förmågor bedöms utifrån **kunskapskraven i kursplanen** eller ämnesplanen.
- Det är vårdnadshavare som ansöker om modersmålsundervisning i grundskolan och motsvarande skolformer, medan **eleven själv** ansöker om modersmålsundervisning i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. **Ansökan sker via skolans rektor**. Inom kommunal vuxenutbildning ansöker eleverna om att läsa kurser inom ämnet modersmål.
- Huvudmannen är endast skyldig att anordna modersmålsundervisning om det finns **minst 5 elever** som har rätt till undervisning dessa elever **önskar att få undervisning** i språket, och det finns en **lämplig lärare**

- Det är **rektorn som avgör om en lärare är lämplig** att bedriva modersmålsundervisning
- Har eleven fått sin modersmålsundervisning utöver den garanterade undervisningstiden i grundskolan eller motsvarande skolformer, är huvudmannen skyldig att erbjuda undervisningen i **högst 7 läsår sammanlagt**

Utifrån ovanstående underlag föreslår vi nu att förvaltningen skapar en tydlig policy innehållande riktlinjer för modersmålsundervisning i Ekerö kommun med särskilt beaktande av följande 10 punkter skall beaktas med särskild vikt i implementeringen vad gäller modersmålsundervisning:

1. Ett språkkravstest införs innan modersmål erbjuds i det aktuella språket.

Skollagen stipulerar tydligt att förkunskaper skall finnas på grundläggande (betyg E) eller goda (betyg C) nivå.

2. Ensamkommande som bor i familjehem ska inte erbjudas modersmålsundervisning om inte kraven på att en vårdnadshavare skall prata modersmålet samt att språket talas i hemmet uppfyllt.

Kraven på att en vårdnadshavare skall tala modersmålet samt att språket skall talas i hemmet uppfylls inte om vårdnadshavaren inte finns i Sverige.

3. Modersmålsundervisning ska inte erbjudas i förskola, förskoleklass, fritids eller vuxenutbildningar. Det är inte lagstadgat och är ingen skall-sats i skollagen.

I tider av mycket hårt ansträngd ekonomi i kommunen, och med hänsyn till ökande driftskostnader, måste vi prioritera bort verksamheter som inte är lagstadgade.

4. Erbjud max sju års modersmål från startdatum. Det är vad som stipuleras i Skollagen.

Från det datum då man har första lektionstillfället ska den bortre tidsgränsen vara max 7 år, även om man inte har sökt vissa terminer.

5. Förtydliga vad är en "lämplig lärare".

För betygssättande lärare i samtliga andra ämnen finns krav på lärarlegitimation. Att kravet inte omfattar modersmålsläraren innebär en direkt sänkning av lärarprofessionens status. Trots rektors/modersmålsenhetens vetorätt i frågan anser vi att ett förtydligande från kommunen är nödvändigt, för att öka likvärdigheten och kvaliteten kring modersmålsundervisning.

6. En tidsgräns, för när man ska ha ansökt om modersmålsundervisning, för att ha tid att hitta en "lämplig lärare".

Utän en rimlig tidsgräns, försvåras processen i att hitta en lämplig pedagog.

7. Modersmålsundervisning ska bedrivas efter ordinarie skoltid.

Skolans syfte ska alltid vara att ge samtliga elever de bästa möjligheter att lyckas med sina studier, som en förberedelse för steget vidare ut i antingen arbetsliv eller till ytterligare studier. Att vissa elever går miste om viktig lektionstid på grund av

modersmålsundervisningen får anses stå i strid mot skolväsendets huvudsakliga syfte.

8. Se över möjligheterna för fjärrundervisning.

Fem elever är, i förhållande till andra ämnen, alldeles för få för att utgöra en studieklass. Den lärartäthet så små elevgrupper innebär skulle inte accepteras för andra ämnen. Inte sällan kan antal undervisningstillfällen under en vecka vara enstaka, vilket innebär onödiga tidsslöserier och kostnader för det fall pedagogen måste åka från annan ort.

Fjärrundervisning skulle motverka detta och möjliggöra samordning på ett mer effektivt sätt. Pandemin har inneburit att de flesta elever under 2020 fått erfarenhet av digitaliserade lektioner och de digitala verktygen är väl implementerade i de allra flesta skolenheter.

9. Olika språk kan inte slås samman till gemensamma lektioner.

Kravet på som minst fem sökande till ett språk är väldigt tydligt reglerat i skollagen. Att slå ihop olika språk till gemensamma lektioner ska inte kunna användas som ett sätt att komma runt minimikravet på antal elever för att kommunen ska erbjuda modersmålsundervisning.

10. När ovanstående krav uppfyllts ska fortfarande kravet på fem sökande uppfyllas.

Minst fem sökande i kommunen, i det aktuella språket, måste söka varje termin för att kommunen har en skyldighet att erbjuda modersmålsundervisningen. Uppfylls inte minimikravet erbjuds således ingen modersmålsundervisning i det aktuella språket under den aktuella terminen.

Ovanstående krav har sin grund i **Skollagen** samt **Skolverkets föreskrifter**. Vi är väl medvetna om att några av punkterna ovan redan kan anses vara uppfyllda, exempelvis punkterna 3,4 och 6 (enligt information från kommunens hemsida). Oavsett beaktandet av detta kan konstateras att Ekerö kommun saknar **tydliga riktlinjer** som exempelvis en policy eller författningsdokument för modersmålsundervisning. Sverigedemokraterna Ekerö anser att det är av yttersta vikt att vi som kommun har en tydlighet kring vad som gäller för modersmålsundervisningen.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar Sverigedemokraterna Ekerö:

Att Ekerö kommun upprättar en tydlig policy eller författningsdokument med tydliga riktlinjer för modersmålsundervisning.

Att Ekerö kommun inte ska erbjuda modersmålsundervisning i större utsträckning än vad lagen kräver.

Att ett språkkravstest införs i Ekerö kommun införs innan modersmål erbjuds i det aktuella språket.

Att ensamkommande som bor i familjehem ska inte erbjudas modersmålsundervisning av Ekerö kommun om inte kraven på att en vårdnadshavare talar modersmålet samt att språket talas i hemmet uppfylls.

Att modersmålsundervisning i Ekerö kommun inte ska erbjudas i förskola, förskoleklass, fritids eller vuxenutbildningar så länge lagen inte kräver det.

Att Ekerö kommun erbjuder max sju års modersmålsundervisning från startdatum.

Att Ekerö kommuns policy för modersmålsundervisning förtydligar definitionen av en "lämplig lärare".

Att modersmålsundervisningen i Ekerö kommun bedrivs efter ordinarie skoltid.

Att Ekerö kommun utreder möjligheterna till modersmålsundervisning via digital undervisning.

Att Ekerö kommun utreder möjligheterna till modersmålsundervisning via digitala verktyg.

Att modersmålsundervisning i olika språk inte slås samman till gemensamma lektioner.

Att ett minimikrav på 5 sökande måste uppfyllas för att modersmålsundervisning skall erbjudas.

För Sverigedemokraterna Ekerö

Jimmy Fors

Barn- och utbildningsnämnden**Motionssvar – policy för modersmålsundervisning i Ekerö kommun**

Dnr BUN21/109

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att motionen är behandlad

Sammanfattning av ärendet

Sverigedemokraterna i Kommunfullmäktige har i en motion föreslagit att Barn- och utbildningsförvaltningen skapar en tydlig policy innehållande riktlinjer för modersmålsundervisningen i Ekerö kommun. Policyn bör särskilt beakta ett antal punkter med förslag på utformning och reglering av hur Ekerö kommun arbetar med modersmålsundervisning.

Beslutsunderlag

- Motion – policy för modersmålsundervisning i Ekerö kommun (KS21/97) 2021-04-20 (SD)
- Motionssvar – policy för modersmålsundervisning 2022-01-11

Ärendet

Bestämmelser om modersmålsstöd och modersmålsundervisning finns i både skollagen (2010:800) och skolförordningen (2011:185). Bestämmelserna anger bland annat rätten till stöd och undervisning i modersmålet och vad en huvudman är skyldig att erbjuda. Information om hur Ekerö kommun erbjuder modersmålsundervisning och hur ansökan går till finns på kommunens webbplats.

Ekerö kommun har ingen policy eller riktlinje kring modersmål beslutad av Barn- och utbildningsnämnden i vilken det beskrivs hur Ekerö kommun arbetar utifrån gällande nationella styrdokument. I Ekerö kommuns anvisningar för framtagande av styrdokument (KS21/220) regleras vilka normerande styrdokument som ska användas för att till exempel klargöra kommunens förhållningssätt. Exempel på normerande styrdokument är *Policy*, *Riktlinje* och *Regler*. Förvaltningen har inte sett behov av att ta fram ett kommunalt styrdokument för modersmål, men ser inget hinder i att en sådan tas fram. Förvaltningen avser därför att under våren 2022 återkomma till Barn- och utbildningsnämnden med förslag på ett kommunalt normerande styrdokument för modersmålsundervisning.

Beslutet expedieras till

Kommunfullmäktige

Barn- och utbildningsförvaltningen

Sivert Åkerljung (Kd)

Ordförande Barn- och utbildningsnämnden